

1. Inleiding

In het voorjaar van '26 hebben we evaluaties en voortgangsgesprekken met de projectleiders (the Pillars) gevoerd tijdens ons werkbezoek aan Nguwe in april/mei '26.

Naast de voortgang van projecten en bespreken van ideeën lag het zwaartepunt op de wijze waarop met name de Pillars invulling hebben gegeven aan leiderschap, eigenaarschap, betrouwbaarheid en verantwoordelijkheid. Strekking van deze evaluaties was dat we zowel hernieuwde en aangescherpte afspraken hebben gemaakt als ook wijzigingen hebben aangebracht in het Pillar-team.

Op grond hiervan komen we tot het volgende jaarverslag met bevindingen en conclusies over het afgelopen jaar '25-'(voorjaar) '26

Ontwikkelingen per Pillar.

Pillar: Duurzame Landbouw en Watervoorziening.

Permacultuur maakt stap-voor-stap vooruitgang en vraagt komend jaar om versnelling en bredere toepassing in de community. De bestaande tuinen en akkers bieden daarvoor veel ruimte.

Het is geen 'nice to have', maar noodzakelijk, om de volgende redenen:

Kunstmest schaadt de bodem en blijft naar verwachting duur door geopolitieke risico's en transportkosten. Voor Nguwe wordt het daardoor steeds minder betaalbaar, zeker door importafhankelijkheid en de beperkte middelen van boeren. Leveranciers profiteren van hoge prijzen en zullen weinig doen om lokale boeren te ondersteunen. Permacultuur met lokale, natuurlijke middelen wordt daarom steeds belangrijker: minder afhankelijkheid van dure import en leningen, en een duurzamer en veerkrachtiger voedselsysteem.

Nguwe laat al inspirerende voorbeelden zien: boeren uit de omgeving komen de permaculturaanpak bekijken. De stichting heeft fors geïnvesteerd; nu is het aan de pillars—onder leiding van Pillar Maxwell en met steun van co-pillars en assistenten—om dit verder uit te bouwen en te borgen. Dit vraagt om leiderschap, eigenaarschap en proactief handelen. Om Permaculture van betekenis te laten zijn voor de community is schaalvergroting van tuinen en akker(s) en ook de betrokkenheid van meerdere leden van de community noodzakelijk. Dit is nog niet consistent genoeg gebeurd, ondanks alle investeringen in training en materialen.

Pillar: Onderwijs

De pijler **educatie** ontwikkelt zich duidelijk positief. Onze docent Yotam past zichtbaar nieuwe werkvormen toe uit zijn training in Blantyre. Hij wordt geassisteerd door zijn collega Martha die op deze manier zich het lesgeven eigen maakt. De school in Nguwe heeft een sterke reputatie bij de omgeving en lokale autoriteiten.

We waarderen ook Pillar **Chibisa** om zijn inzet binnen de educatieve projecten en zijn actieve betrokkenheid bij Early Childhood Development-initiatieven.

Uit inspectie ter plaatse blijkt dat het huidige schoolgebouw aan renovatie toe is. Met name vloer en muren laten veel beschadigingen zien. Mogelijk is er bij eerdere werkzaamheden kwalitatief minder werk of materiaal gebruikt.

Ook blijkt dat de hoeveelheid, bezetting en samenstelling van de groep kinderen die het huidige schoolgebouw gebruikt te omvangrijk is. Dit brengt nut en noodzaak met zich mee om een tweede schoolgebouw te gaan ontwikkelen

Pillar: Talentontwikkeling

We kijken terug op een ingewikkeld verlopen traject van Vocational Training Carpentry. Er waren aardig wat uitdagingen bij het managen en beheren van beschikbaar budget. Deze zijn lopende het traject 'gerepareerd'. Hierdoor heeft er ook een vervanging plaatsgevonden van Pillar Felesiano en zijn co-Pillar Felix. De honneurs zijn inmiddels overgenomen door Pillar Paul, geholpen door o.a. Chibisa.

Opvolging van het Carpentry traject voor de betrokken trainees verdient aandacht in het Projectplan '26-'27

Eind april/begin mei was de start van een samenwerking met de Stichting Kuti Wildlife Reserve in Salima. De "Ranger Academy" is gestart met uiteindelijk 6 deelnemers die gedurende 4 maanden (2 maanden training en optioneel 2 maanden werkstage) worden geschoold in de rol van Ranger.

Ook in '25 – '26 is een viertal middelbare scholieren uit de community ondersteund door middel van het betalen van hun schoolgeld. De scholieren doen het matig tot goed op school. Er heeft geen consistente terugkoppeling van resultaten plaatsgevonden; noch door de schoolleiding, noch door de betrokken ouders. Op aandrang van Group Village Headman Christopher Mvula komt er mondesmaat informatie. De bijdrage aan schoolgeld kan worden teruggebracht in '26-'27 vanwege de bijdrage die de overheid voortaan levert.

Pillar: Community Development

De **People Bank** kent in de periode '25-'26 een 2de cyclus van leningen die zijn verstrekt aan leden van de Nguwe community om hun eigen werkzaamheden of bestaanszekerheid te ondersteunen. Het geheel aan lening dient te worden terugbetaald eind juni '26.

Uit de evaluatie blijkt dat het concept van de People Bank aansluit op de ongewenste ontwikkeling dat er vele leningen in de Kasungu district worden aangeboden, waardoor ook leden van de Nguwe community in een uitzichtloos schulden-traject terecht komen. Om die reden is besloten met de People bank in zijn huidige vorm te stoppen nadat het volledige budget is terugbetaald. De deadline voor terugbetalen is inmiddels enkele keren vooruitgeschoven. Dit vraagt om kritische monitoring. De deadline is nu gesteld op 30 juni.

In het jaarplan '26-'27 wordt een nieuwe bestemming van dit budget voorgesteld.

In de voorliggende periode '25-'26 zijn mooie resultaten te noemen over de implementatie van Early Childhood Development (ECD). Mede de inzet van Pillar Chibisa en de deskundigheidsbevordering van docent Yotam, die we als stichting hebben mogelijk gemaakt, is het onderwijsprogramma versterkt en de didactiek vernieuwd. Betrokkenheid van ouders wordt zo veel mogelijk gestimuleerd.

Ook is in het afgelopen jaar een doorbraak gekomen in de aandacht voor Family Planning en Birth Control. Mede weer dankzij de inspanningen van Pillar Chibisa zijn er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd en is er een periodiek transport van voorbehoedsmiddelen uit Kasungu georganiseerd. De inzet op draagvlak bij lokale leiders heeft hierbij geholpen. Met name de steun vanuit Vijomo, de huidige STA geeft hieraan gewicht.

Een belangrijke conclusie uit onze evaluaties over het voorliggende jaar is dat alle ontwikkelingen in de Nguwe Community staan of vallen met **goed, moreel en integer leiderschap**, getoond eigenaarschap en verantwoordelijkheid. Zo mogen investeringen vanuit onze stichting niet alleen bij enkele families terechtkomen, maar moeten de hele community (en waar mogelijk de omgeving) ten goede komen.

Wat dat betreft richten we ons op een volgende fase: **Nguwe 2.0: the Nguwe Development Community Center**, een werktitel die is aangeven door onze lokale projectleiders.

Verdieping van de eigen bestaanszekerheid, zelfredzaamheid en onafhankelijkheid van externe hulp staan hierbij centraal.

Dat vraagt om planmatiger vooruit leren kijken, projecten vormgeven voorzien van reële en realistische plannen en begrotingen, nadrukkelijker samenwerken, draagvlak vergroten binnen de community, eigenaarschap en leiderschap tonen, open communicatie en tijdige feedback geven en ontvangen aan elkaar en aan onze stichting.

Bij dit alles kan, moet en zal de aanwezige kennis, onder andere van Chibisa als Chairman van het Pillarteam, Yotam als deskundig docent, Maxwell als expert Permaculture en Christopher als Group Village Headman dienen te worden benut.

Extra aandacht is gewenst voor jongeren, de volgende generatie. Op hun schouders rust de toekomst van de gemeenschap.

Als stichting zullen we scherp(er) gaan meedenken en terughoudender meedoen bij de ontwikkelingen. Onze bijdragen zullen meer afhankelijk worden gesteld van de getoonde inzet, bereikte resultaten, realistische initiatieven en betrouwbaar, duurzaam eigenaarschap vanuit de Pillars en de leden van de Nguwe community.